

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens III. & IV. Partem Commentariorum Gavanti in Rubricas
Missalis

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Defectibus Dispositionis Corporis. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39964

dos quamprimum postea confiteatur, nempe post Missam celebratam. Sed intra quod tempus confiteri oporteat, ut quis dicatur quamprimum confiteri, variae sunt Doctorum sententiae: aliqui putant, quod Sacerdos statim post Missam debeat confiteri, si habeat copiam Confessarii; alii vero putant, sufficere, si saltem intra triduum Confessario se praesentet, eique conscientiam suam aperiat. Videri possunt Layman *l. b. 5. tract. 4. cap. 6. num. 7.* Coninch *quest. 8. art. 4. dub. 2.* Wiggers *quest. 8. art. 5. dub. 5.* & alii, qui agitant hanc quaestionem; certum tamen est apud omnes, Confessionem necessario

requiri, antequam dictus Sacerdos, etiam si verè contritus, iterum celebret; & hoc purum non esse consilium, ut aliqui opinati sunt, sed praecipuum; idque constat ex Propositione ab Alexandro VII. damnata *n. 38.* in qua habetur -- Mandatum Tridentini factum Sacerdoti, sacrificanti ex necessitate cum peccato mortali, confitendi quamprimum, est consilium, non praecipuum. Ad hoc etiam facit altera Propositio ab eodem Alexandro proscripta *num. 39.* in qua damnatur, quod illa particula *quamprimum*, à Tridentino usurpata, intelligi debeat, *cum Sacerdos suo tempore confitebitur.*

Novae Observationes, & Additiones ad Gavanti

Tit. IX. De Defectibus Dispositionis Corporis.

I. Gavanti pag. 160. col. 1. post Rubr. *num. 1. Ante omnem cibum. &c.* Est praecipuum Ecclesiae ab Apostolis derivatum, ut quicumque velit celebrare, aut communicare, jejunus sit, jejunio naturali, hoc est sine omni cibo, & potu, etiam in minima quantitate, à media nocte usque ad Communionem, ita ut ne per modum quidem medicinae quidquam sumi possit. Praedictum autem jejunium naturale, servandum est ab initio diei naturalis, in qua celebrandum, vel communicandum est, qua dies naturalis computatur, & incipit à media nocte, terminat verò in mediam noctem sequentem. Dubium oritur, quid agendum sit, ubi ejusmodi dies naturalis non potest distingui à media nocte, in mediam noctem, uti contingit in Regionibus Septemtrionalibus prope Polam, in quibus per sex menses est perpetuus dies, & per alios sex, est perpetua nox, nempe ab uno Aequinoctio ad alterum; ad quod dubium respondendum esse crediderim, quod sicut initium diei artificialis in his Regionibus, in quibus non est Aurora physice, juxta Decretum editum die 18. Septembris 1634. & datum in nostro Indice

sub *num. 276.* pro licita Missarum celebratione, debet attendi Aurora moraliter, & politicè, quando scilicet ibi terminari solet hominum quies, & inchoari labor, juxta probatam Regionum consuetudinem; ita moraliter, & politicè attendi debet media nox in illis, nempe desumi debet media nox à momento illo medio, inter initium cessationis laboris, & inchoationis ejusdem laboris, juxta probatam dictarum Regionum consuetudinem.

Rursus quoniam dictum naturale jejunium debet incipere à puncto mediae noctis praecedentis diem, in qua sumenda est Eucharistia, dubium aliud oritur, quae regula sit servanda, dum ob discrepantiam horologiorum, non potest bene colligi, an transierit media nox; sunt enim varia horologia in eadem Civitate, quorum unum indicat mediam noctem fuisse jam transactam, alia verò non. Sed in hoc casu respondetur, servandam esse regulam illam, quae servari solet, quando circa resolutionem alicujus rei dubia, duae extant opiniones aequè probabiles, quo casu arbitrium est, utram illarum amplecti, & propterea potest quilibet

bet audit primo signo, seu horologio, indicante mediam noctem esse transactam, solvere jejunium naturale, & die sequenti celebrare, & communicare, si postmodum alia horologia discrepent, & indicent noctis medietatem. Ita colligiur ex Sanchez de Matrim. lib. 2. disp. 41. n. 40. & ex Quarti part. 3. tit. 9. d. b. 3. ubi addit, posse sequi prædictam sententiam (dummodo non constet de alicujus horologii errore) tunc enim possumus conformari etiam ultimo horologio; quare si ex ultimo quis dignoscat, se non comedisse ante illius signum, mediam noctem indicans, poterit mane sequenti communicare. Ita etiam Diana part. 3. tract. 4. resol. 36. & part. 4. tract. 3. resol. 19. ubi citat varios alios Doctores pro hac sententia.

II. Gavant. pag. 160. col. 1. post Rubr. num. 3. *Qui vult quantitatem vini, vel aquae esse valde parvam, &c.*) Si contingat in abluione oris, modicum aliquid aquae commisceri salivæ, & per modum salivæ deglutiri, juxta sententiam D. Thomæ, à Gavanto allatam, & juxta mentem Rubricæ, non violatur jejunium naturale, etiamsi stilla illa aquæ in salivam non sit conversa; non enim de conversione illa potest facile constare: satis igitur est ut non violetur jejunium naturale, quod modica illa aqua ita salivæ permixta sit, ut non possit separari, & per modum unius trajiciatur. Ita pariter, qui gustat aliquid juramenti, sive liquidi, solum ut percipiat saporem, & exspuit, non frangit jejunium naturale, etiamsi censeatur aliquid relinqui in palato, quod per modum salivæ deglutitur. Ita Layman lib. 5. tract. 4. cap. 6. & Gerlacus Vinitor part. 3. tit. 9. in adnot. §. 3.

III. Gavant. pag. 160. col. 1. ad eand. Rubr. *Si advertat Sacerdos post mediam noctem, &c.*) Si reliquæ cibi præcedentis diei remanentes inter dentes, vel in gingivis, trajiciantur casu post mediam noctem, est communis sententia, quod non impediunt Communionem pro sequenti die, cum per ipsas

non frangatur jejunium naturale, quia non sumuntur per modum cibi, sed per modum salivæ. Vult tamen Suarez citatus à Gavanto, necnon Paludanus, quem sequuntur pariter Vasquez, Filicius, Layman, Card. de Lugo, vult, inquam, Suarez, per tales reliquias, si deglutiantur post mediam noctem ex industria, violari jejunium, & consequenter Communionem impediri; unde juxta hanc sententiam, antequam deglutiantur, debent tales reliquæ exspui. Verum cum prædictæ reliquæ cibi, præcedenti die sumpti, non ab extrinseco recipiantur hodie, sed receptæ fuerint heri, reputantur tanquam partes hesternæ comestionis jam sumptæ, & ideo semper retinent moralem comestionem cum illa. Quapropter quamvis sensibilibus habeantur in gingivis, & ex industria deglutiantur, non constituunt novam comestionem moraliter, sed hesternam perficiunt, & complent; ideoque per ipsas deglutitas non violatur jejunium naturale, & consequenter non impeditur Communio. Hanc sententiam, quam probabiliorē censet, tenet Quarti part. 3. tit. 9. sect. 1. difficult. 1. citans Dianam part. 3. tract. 4. resol. 37. qui ibidem citat alios Auctores.

Si quis tamen aromata, aut saccharum in ore ponit ante mediam noctem, ut paulatim emolliatur, & trajiciatur, idque duret post noctis medium, censetur violasse jejunium naturæ, unde iste impeditur à Communione. Ratio est, quia id, quod post mediam noctem trajicitur talis sacchari, vel præter intentionem, vel ex industria, non est reliquæ cœnæ præcedentis, sed pars ejus cibi, cuius comestio fit per continuam liquefactionem, & trajectionem, unde est comestio, quæ veris, & per se durat post mediam noctem, & consequenter violat jejunium naturale: Quartus supra difficult. 2. & alii communiter, quapropter si quis indormitet cum saccharo in ore, de quo dubitat, an ante mediam noctem totum deglutierit, non poterit sequenti die celebrare, aut communicare.

Si quis deglutiat sanguinem, aut aliquem aliam humorem à capite in os descendentem, non frangit jejunium naturæ, quia quicquid ab intrinseco provenit, nec ore ab extrinseco sumitur, verè non comeditur, & ideo non solvit jejunium naturale, neque proinde impedit per se sumptionem Eucharistiæ. Wiggers de Sacram. Euchar. quest. 80. art. 8. n. 3. Henriquez n. 8. cap. 50. & Gerlacus Vinitor supra tit. 9. in adnot. §. 6.

Censetur pariter jejunus etiam ille, qui post mediam noctem deglutivit aliquid non comestibile, scilicet ossiculum, frustulum metalli, cretam, papyrus, ungues, vel aliquid simile. Ita tenet Quarti supra diffi. 3. citans pro hac sententia nonnullos Auctores, quamvis contrariam teneant Henriquez lib. 8. cap. 4. Bonacina, Reginaldus, & alii allegati ab eodem Quarti supra, quos tamen non sequitur, sed refellit.

Idem Quarti diffi. 4. quæstionem proponit, an sumptio tabaci, Communionem impediat: & sustinet, quòd si tabacum sumatur in pulvere per nares, ut communiter fieri solet, non solvitur jejunium naturæ, etiamsi aliquid descendat in stomachum, quia illa sumptio non est comestio, cum non fiat per os; sicut de aqua attracta per nares, dici debet, licet aliqua pars ejus trajiciatur in stomachum, ut fatentur communiter DD. sic etiam, si tabacum sumatur in fumo, non frangitur jejunium naturæ, quia fumus non est cibus, nec potus, & trajectio ejus in stomachum fit per modum respirationis, non per modum comestionis. Major difficultas est de tabaco sumpto in folio, & retento in ore; sed etiam hoc ita sumptum, quia non retinetur in ore ad comedendum, nec ipsum folium deglutitur, jejunium naturale non violat, quamvis caulare possit trajectionem alius humoris ex capite defluentis in sto-

machum, qui non violat jejunium, sicut non violat saliva. Et quamvis aliquis tabaci succus deglutiretur, quia trajicitur cum saliva, & per modum salivæ, non solvit jejunium naturale, juxta communem Doctorum sententiam, ut docet Quarti supra. Verum si folium in os admissum trajiciatur integrum in stomachum, vel aliqua ejus particula ex industria, certum est, violare jejunium, & impedire Communionem; quod idem dicendum est, si pulvis tabaci ore fumeretur, & per actionem vitalem trajiceretur in stomachum. Ita docent Alphonsus de Leone, Marchantius, Escobar, Aversa, Pasqualigus, & alii, quos affert, & sequitur noster Diana part. 5. tract. 13. resol. 1. & part. 8. tract. 7. resol. 3. ubi latè discutit hanc quæstionem.

IV. Gavant. pag. 160. col. 1. §. Duo tamen, &c.) Præter casus adductos à Gavanto hi, in quibus non jejunus Sacerdos, potest Eucharistiam sumere, adest etiam alius casus, in quo à quocunque non jejuno Eucharistia sumi potest, nempe necessitas ipsius sumentis; ut si quis periculosè agrotet, & sit mortis periculum, si sequens dies expectetur ad ei præbendam Communionem; ex quo tamen inferri non potest, quòd liceat non jejuno Sacerdoti consicere Eucharistiam, ad eam infirmo ministrandam; quamvis enim receptio viatici supponatur de jure divino, nihilominus agrotus non tenetur ad illud recipiendum, nisi cum adest copia Eucharistiæ, non autem quando deficit ex causa alterius.

V. Nonnulla alia, quæ spectant ad Ritus servandos pro tribus Missis, quæ juxta Sacros Canones celebrari possunt in Nativitate Domini, mox trademus in nostris Observationibus, & Additionibus ad tit. 3. part. 4.

Tit. X. De Defectibus in Ministerio ipso occurrentibus.

Caret novis Observat. & Additionibus.

K k k 3

Novæ